

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ І ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ФАХІВЦЯ**

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
**за освітньо-професійною програмою
Педагогіка вищої школи**
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробник:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, професорка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Чернякова О.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцентка кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № __1__ від «27» червня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення Саяпіна С.А.
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р. протокол №__1__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	16 год.	8 год.
	Практичні	
	14 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	104 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця» є: формування системи теоретичних знань та практичних умінь щодо моделювання освітньої, професійної та соціальної підготовки й діяльності майбутнього фахівця

2. МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до ОП	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 8 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>ЗК 9. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p>ФК 2. Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.</p> <p>ФК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.</p> <p>ФК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.</p> <p>ФК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.</p>	<p>ПРН 4. Розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій.</p> <p>ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.</p> <p>ПРН 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>	<p>Поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, вікторина, лекція-консультація, круглий стіл, мультимедійна, інтерактивна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні методи: спостереження, демонстрація, інфографіка, ілюстрація; практичні методи: практичні заняття, виконання практичних завдань, обробка довідкової інформації, моделювання, ситуаційні вправи, аналіз подій, самостійна робота, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування в режимі самооцінювання); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування); відеометод у сполученні з інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані, гейміфіковані та ін.; активні методи навчання: моделювання професійних ситуацій в умовах квазіпрофесійної діяльності, проведення «круглого столу», брейнстормінг, «Плюс-мінус-цікаво»; інтерактивні методи навчання: робота в малих групах, дерево рішень, тренінг, тестування.</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінювання) самоконтроль (рефлексія, самооцінювання) оцінювання самостійної роботи (розробка мультимедійної презентації, складання доповіді, глосарію, написання, наукового повідомлення, проєктування моделі тощо), екзамен</p>

2.1. Нормативна база формування змісту професійної освіти	9		2		7	10				10
2.2. Формування змісту навчальної дисципліни	9	2			7	10		1		9
2.3. Загальна схема формування змісту навчання	9		2		7	10	2			8
2.4. Формування змісту навчання професійної підготовки. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки	9		4		5	11		2		9
Екзамен	30				30	30				30
Усього годин	120	16	14		90	120	8	8		104

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Години	
		дфн	зфн
1	Теоретичні основи процесу моделювання	2	2
2	Проблеми моделювання навчального процесу	2	
3	Соціальне замовлення як база для вибору стратегії освіти та діяльності педагога-фахівця	2	
4	Загальне поняття феномену діяльності та її моделювання	2	2
5	Професійна діяльність фахівця, її моделювання	4	
6	Модель соціальної діяльності фахівця	2	2
7	Формування змісту навчальної дисципліни	2	
8	Загальна схема формування змісту навчання		2
	Разом	16	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Години	
		дфн	зфн
1	Моделювання в пізнавальній і практичній діяльності викладача вищої школи	2	1
2	Професійна діяльність фахівця, її моделювання		2
3	Модель професійної діяльності викладача вищої школи	2	
4	Соціальна компетентність фахівця у загальній системі його професіоналізму	2	2
5	Нормативна база формування змісту професійної освіти	2	
6	Формування змісту навчальної дисципліни		1
7	Загальна схема формування змісту навчання	2	

8	Формування змісту навчання професійної підготовки. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки	4	2
	Разом	14	8

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години	
		ДФН	ЗФН
1	Теоретичні засади процесу моделювання в пізнавальній і практичній діяльності викладача вищої школи	34	38
2	Зміст освіти фахівця. Цілі освітньої та професійної підготовки	26	36
3	Екзамен	30	30
	Разом	90	104

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), тестового контролю, усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (мультимедійної презентації, доповіді, глосарію, написання наукового повідомлення, проєктування моделі викладача), семестровий екзамен.

Питання до екзамену з дисципліни

«Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця»

1. Поняття діяльності, її філософський, психологічний і педагогічний аспекти
2. Сутність професійної діяльності, її особливості та структура
3. Визначення кваліфікації у широкому та вузькому значенні
4. Поняття моделі. Моделювання діяльності.
5. Особливості побудови моделі діяльності фахівця
6. Поняття навчально-пізнавальної діяльності. Цілі та зміст навчально-пізнавальної діяльності здобувачів
7. Професійно необхідні якості фахівця. Підходи до їх формування в освітньому процесі.
8. Освітні та кваліфікаційні вимоги до випускника закладу вищої освіти
9. Характеристика категорій «спеціальність» та «спеціалізація», що пов'язані з діяльністю фахівця
10. Сутність компетентнісного підходу до підготовки майбутнього фахівця
11. Сутність професійної компетентності фахівця. Взаємозв'язок понять компетентність та компетенція
12. Взаємозв'язок понять «професійна діяльність», «професіоналізм», «професійна компетентність», «професійна майстерність»
13. Структура професійної компетентності фахівця. Класифікація компетенцій фахівця
14. Загальна схема побудови моделі фахівця та його професійної діяльності
15. Призначення та зміст освітньої програми підготовки фахівця
16. Сутність і основні компоненти професіоналізму викладача вищої школи, структура професійної компетентності
17. Критерії оцінювання професійної педагогічної діяльності викладача вищої школи
18. Характерні особливості та основні сфери соціальної діяльності фахівця
19. Роль і місце соціальної компетентності фахівця у структурі його професіоналізму

20. Зміст соціальної діяльності фахівця
21. Система умінь, що відображає здатності випускника ЗВО здійснювати соціальну діяльність
22. Моделювання соціальної діяльності фахівця, соціально важливих властивостей та якостей особистості
23. Модель соціальної діяльності фахівця як джерело формування системи виховної роботи у вищій школі
24. Критерії оцінювання соціальної діяльності фахівця. Вимоги до соціальної діяльності фахівця
25. Спрямування системи виховної роботи у вищій школі на формування соціально важливих властивостей та якостей особистості
26. Зміст виховного аспекту діяльності фахівця. Особливості виховної діяльності викладача ЗВО
27. Роль викладача вищої школи у підготовці фахівця до соціальної діяльності
28. Комунікативні здібності та навички спілкування як умова успішної соціальної діяльності фахівця
29. Шляхи формування комунікативної компетентності викладача вищої школи
30. Особливості та сучасні тенденції формування змісту освіти у вищій школі.
31. Принципи раціонального визначення змісту професійної підготовки фахівця. Структура змісту вищої освіти фахівця.
32. Логіка вибору змісту освіти. Проблеми і суперечності процесу вибору змісту професійної освіти як соціального феномену та шляхи їх подолання.
33. Ієрархія проектування змісту вищої освіти. Аналіз змісту професійної освіти за спеціальністю.
34. Основні напрями державної освітньої політики в галузі вищої освіти
35. Нормативні документи щодо змісту вищої освіти та організації освітнього процесу
36. Зміст та структура навчального плану спеціальності. Обов'язкова та вибіркова складові навчального плану
37. Структура та зміст робочої навчальної програми дисципліни

38. Поняття «стандарт», «стандарт освіти», «система стандартів освіти»
39. Нормативна база формування змісту професійної освіти
40. Обґрунтувати необхідність моделювання діяльності майбутнього фахівця
41. Теорії формування змісту освіти
42. Напрями та принципи структурування змісту освіти
43. Завдання реформування змісту вищої освіти. Пріоритетні напрями та шляхи реформування вищої освіти.
44. Цілі освітньої та професійної підготовки за спеціальністю
45. Взаємозв'язок цілей підготовки майбутнього фахівця і цілей діяльності
46. Структурно-логічна обробка масиву змісту навчання
47. Оптимізація структурно-логічної схеми підготовки фахівця
48. Упорядкування сукупності нормативних і варіативних навчальних дисциплін
49. Упорядкування структурно-логічних зв'язків розділів навчальних дисциплін
50. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців
51. Роль і місце програми навчальної дисципліни у формуванні змісту навчання
52. Дидактичні вимоги, що висуваються до навчальної та робочої програми дисципліни
53. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни
54. Тематичний план дисципліни (розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)
55. Визначення видів та форм занять з дисципліни
56. Визначення видів та форм контролю рівня досягнення цілей підготовки за навчальною дисципліною
57. Аналіз робочої навчальної програми дисципліни щодо доцільності вибору видів та форм занять
58. Аналіз робочої навчальної програми дисципліни щодо контролю рівня досягнення цілей підготовки за навчальною дисципліною
59. Аналіз робочої навчальної програми дисципліни щодо її змісту, який пропонується до самостійного опанування

60. Аналіз робочої навчальної програми дисципліни щодо форм та методів контролю самостійної роботи здобувачів

7. Рекомендована література

Основна

1. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки» денної та заочної форм навчання / Уклад. : О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 93 с.

2. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія / за ред. С. С. Вітвицької, докт. пед. наук, проф. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2019. 304 с.

3. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Стильна типографія, 2019. 237 с.

4. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: підручник / Володимир Ортинський. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.

5. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Допоміжна

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.

2. Костиця І. В. Моделювання підготовки та професійної діяльності майбутнього фахівця-лідера. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2019. № 2. С. 100-107

3. Сипченко О. Інформаційно-комунікаційна компетентність як складова професіоналізму майбутніх викладачів. Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» : Зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький, 2018. 91–93.

4. Сипченко О. Особливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес сучасного ЗВО. *Materials of International Scientific and Practical Multidisciplinary Internet Conference «MODERN TECHNOLOGIES*

IN THE CONDITIONS OF THE EDUCATIONAL PARADIGM OF INFORMATION AND COMMUNICATION SOCIETY» November 26, 2018. Zaporizhzhia, 2018. P. 162–165.

5. Сипченко О.М., Смоляр Є.Д. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці андрагогів. *The XII th International scientific and practical conference «Advancing in research and education»*. December 07–10, 2020 La Rochelle, France, 2020. P. 398-402

6. Сипченко О.М. Технології формування громадянської культури студентів у виховній роботі куратора. *Освітні інновації : філософія, психологія, педагогіка* : збірник наукових статей у двох частинах. Частина 2 / За заг. ред. О. В. Зосименко. Суми, 2018. С. 66–69.

7. Сипченко О., Черкашина Л., Гарань Н. Формування загальних компетентностей майбутніх викладачів засобами інноваційних технологій в освітньому середовищі ЗВО. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій* : монографія за заг.ред. Л.Г.Гаврілової. Hameln, Germany : InterGING. 2019. С. 180–195.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» від 24.07.2020 № 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAt>

2. Закон України «Про освіту» від 24.06.2020 року №2145-VIII. URL: <https://cutt.ly/8k5gNYx>

3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 03.07.2020 року №848-VIII. URL: <https://cutt.ly/okZ28R8>

4. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 16.01.2016 року №2623-III. URL: <https://cutt.ly/MkZ22up>

5. Затверджені стандарти вищої освіти URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>

6. Концепція розвитку педагогічної освіти від 16.07.2018 року №776. URL: <https://cutt.ly/Qk7M9us>

7. Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: <https://cutt.ly/lcoc4B>

8. Положення про освітні програми в ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: <https://cutt.ly/AlcphDk>

9. Положення про робочу програму навчальної дисципліни у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: <https://cutt.ly/mlcoGAs>

10. Положення про розроблення навчальних планів та реалізацію вибірковості варіативної складової навчальних планів підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра та магістра у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: <https://cutt.ly/1lcpimT>

11. Проєкт Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: <https://cutt.ly/ck78KoS>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=253>